

Bryssel, 24. marraskuuta 2023
(OR. en)

15858/23

RESPR 35
FIN 1233
ECOFIN 1273
FISC 271

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Puheenjohtajavaltion selvitys uusista omista varoista

I JOHDANTO

Eurooppa-neuvoston 17.–21. heinäkuuta 2020 antamien päätelmien¹ mukaisesti 16. joulukuuta 2020 tehdyssä toimitelinten välisessä sopimuksessa² määrätään uusien omien varojen käyttöönnotosta. Näitä varoja olisi oltava määrä, joka riittää kattamaan omia varoja koskevan päätöksen (Next Generation EU, avustusosuus) 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin menoihin käytettävien lainaksi otettujen varojen pääoman takaisinmaksusta ja koroista odotettavissa olevat kokonaismenot. Toimitelinten välisessä sopimuksessa on lisäksi vahvistettu etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöön ottamiseksi, ja siinä määrätään, että neuvoston olisi käsiteltävä omien varojen ensimmäistä pakettia 1. heinäkuuta 2022 mennessä, jotta se voitaisiin ottaa käyttöön 1. tammikuuta 2023, ja omien varojen toista koria 1. heinäkuuta 2025 mennessä, jotta se voitaisiin ottaa käyttöön 1. tammikuuta 2026 mennessä.

¹ Asiak. EUCO 10/20 (kohdat A29, 145–150).

² Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välinen toimitelinten sopimus, tehty 16 päivänä joulukuuta 2020, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioryhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 28).

Tässä yhteydessä komissio esitti joulukuussa 2021 ehdotuksen Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevan päätöksen muuttamisesta³. Siihen sisältyy kolmet uudet omat varat, jotka perustuvat EU:n päästökauppajärjestelmään (ETS), hiilirajamekanismiin (CBAM)⁴ ja EU:n talousarvioon maksettavaan kansalliseen rahoitusosuuteen, joka perustuu jäsenvaltioille kohdennettuun osuuteen suurimpien ja kannattavimpien monikansallisten yritysten jäännösvoitoista⁵.

Komissio esitti 20. kesäkuuta 2023 mukautetun paketin seuraavan sukupolven omia varoja varten. Pakettiin sisältyy uusi muutos omia varoja koskevaan päätökseen⁶ (jolla muutetaan joulukuussa 2021 annettua ehdotusta). Muutoksella otetaan käyttöön uudet omat varat, jotka perustuvat yritysten voittotilastoihin, sekä mukautukset, jotka johtuvat CBAM:ää ja ETS:in tarkistamista koskevan alakohtaisen lainsäädännön hyväksymisestä.

Mukautettu paketti sisältää myös kaksi ehdotusta, jotka koskevat omien varojen järjestelmän täytäntöönpanotoimenpiteitä. Niillä muutetaan erityisesti omien varojen käyttöön asettamista koskevaa asetusta⁷ ja maaliskuusta 2022 alkaen annettuja, täytäntöönpanotoimenpiteitä (IMSOR)⁸ koskevia ehdotuksia, joihin on myös liitetty komission yksiköiden valmisteluasiakirja⁹. Näihin uusiin ehdotuksiin sisältyy mukautuksia, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ottaa huomioon lainsäädäntövallan käyttäjien yhteisymmärrys CBAM-tulojen keräämisestä. Niihin sisältyy myös uusia säännöksiä tilastopohjaisista omista varoista. Kohdennettujen voittojen osuuteen perustuvia omia varoja koskevat säännöt (jotka ovat seurausta ensimmäistä pilaria koskevista alakohtaisista säännöistä) ovat edelleen omia varoja koskevassa päätösehdotuksessa. Ne tulevat voimaan komission ehdotuksen mukaisesti sen jälkeen, kun verotusoikeuksien uudelleenjakoa koskevan maailmanlaajuisen sopimuksen täytäntöönpanosta annettua direktiiviä on alettu soveltaa ja monenvälinen yleissopimus on tullut voimaan.

³ Asiak. 15260/21.

⁴ Komissio julkaisi 14. heinäkuuta 2021 myös lainsäädäntöehdotukset hiilirajamekanismista ja päästökauppajärjestelmän tarkistamisesta. Molemmat säädökset hyväksyttiin toukokuussa 2023.

⁵ Tätä näkökohtaa koskevaa alakohtaista EU:n lainsäädäntöä ei ole vielä annettu. Kun neuvottelut verotusoikeuksien osittaista uudelleenjakoa koskevasta monenvälisestä yleissopimuksesta ("ensimmäinen pilari") on saatettu päätökseen veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevassa G20-ryhmän ja OECD:n osallistavassa kehyksessä, komission odotetaan esittävän lainsäädäntöehdotuksen, jolla varmistetaan kyseisen yleissopimuksen johdonmukainen täytäntöönpano EU:ssa.

⁶ Asiak. 10853/1/23 REV 1.

⁷ Asiak. 10855/1/23 REV 1.

⁸ Asiak. 10854/1/23 REV 1.

⁹ Asiak. 10853/23 ADD 1. Komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa arvioidaan tärkeimmät Euroopan parlamentin ehdottamat omat varat sekä niiden potentiaali uusina omina varoina seuraavien kolmen kriteerin perusteella; tulopotentiaali, yksinkertaisuus ja nopea tulojen käyttöönotto.

Tässä selvityksessä esitetään Espanjan puheenjohtajakaudella saavutettu edistyminen omien varojen alalla.

II KÄSITTELYN TILANNE

Seuraavan sukupolven omia varoja koskeva mukautettu paketti esiteltiin 14. heinäkuuta Ecofin-neuvostossa, jossa valtuuskunnat esittivät alustavat kantansa täydellisellä puheenvuorokierroksella. Puheenjohtajavaltio päätti ministerien keskustelun toteamalla, että on tarpeen työskennellä teknisellä tasolla ja analysoida ehdotuksia huolellisesti valtuuskuntien enemmistön mainitsemalla tavalla.

Espanjan puheenjohtajakaudella tehdyssä teknisessä työssä on keskitytty edistämään uuden ehdotuspaketin käsittelyä mahdollisimman paljon järjestämällä seitsemän kokousta (11. ja 19. heinäkuuta, 11. syyskuuta, 5. ja 13. lokakuuta sekä 14. ja 23. marraskuuta) ja kannustamalla jäsenvaltioita käymään keskustelua.

Eri teknisissä keskusteluissa valtuuskunnat olivat selkeästi sitä mieltä, että toisaalta tarvitaan asianmukaisia tietoja ja tarkkoja tuloarvioita ja toisaalta ennusteita takaisinmaksutarpeista (pääoma ja korko) Next Generation EU -välineen puitteissa. Lisäksi jotkin jäsenvaltiot huomauttivat, että nykyinen omien varojen järjestelmä pystyy jo kattamaan takaisinmaksun Next Generation EU -välineen puitteissa.

Komissio on antanut jäsenvaltioiden esittämien kysymysten pohjalta tietoja ja vastauksia konkreettisiin teknisiin kysymyksiin erityisesti seuraavista asioista: i) tarkistetut ennusteet ja arvioidut tulot uusista omista varoista; ii) Next Generation EU -välineeseen liittyvät takaisinmaksukustannukset ja budjettitarpeet, jotka rahoitetaan omista varoista; iii) yritysten voittoja koskevien tilastoperusteisten omien varojen ennustaminen, käyttöön asettaminen ja valvontakehys; ja iv) muita paketin osia koskevien, jäsenvaltioiden muiden teknisten kysymysten seuranta. Kaikista näistä seikoista keskusteltiin perusteellisesti omien varojen työryhmässä.

Koska uudessa ehdotuspaketissa tehdään merkittäviä muutoksia unionin omien varojen järjestelmään, valtuuskuntien enemmistö pyysi lisää aikaa ehdotusten analysointiin ennen kuin ne ovat valmiita ilmoittamaan lopulliset kantansa. Lisäksi valtuuskunnilta saadut alustavat näkemykset johtivat yleiseen epäilevään suhtautumiseen uuteen mukautettuun pakettiin, erityisesti yritysten voittoihin perustuvien uusien tilastollisten omien varojen osalta. Useat valtuuskunnat eivät näe tällaisissa uusissa omissa varoissa lisäarvoa pääasiassa siksi, että niillä on yhtäläisyyksiä BKT-perusteisten omien varojen kanssa, ne eivät ole ”uutta rahaa” eivätkä ne tasapainota aiempaa koria ETS:n ja CBAM:n kanssa.

Jotkin jäsenvaltiot toistivat myös sitoumuksensa noudattaa toimielinten välisen sopimuksen etenemissuunnitelmaa uusien omien varojen käyttöönottamiseksi. Eräät valtuuskunnat ilmaisivat tässä yhteydessä halukkuutensa edistää mukautetun paketin käsittelyä ennen vuoden 2023 loppua. Toiset valtuuskunnat kannattaisivat uusien omien varojen mahdollista käyttöönottoa seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen yhteydessä.

Keskustelujen jäsentämiseksi ja ohjeiden saamiseksi jatkokäsittelyä varten puheenjohtajavaltio Espanja laati muistion tai kyselylomakkeen, joka sisälsi mukautettuun pakettiin liittyviä teknisiä kysymyksiä ja kysymyksiä, joihin jäsenvaltiot vastasivat suullisesti 13. lokakuuta pidetyssä omien varojen työryhmässä. Aiempien kokousten tapaan useimmat valtuuskunnat suhtautuivat yleisesti epäilevästi uusiin omiin varoihin koskeviin ehdotuksiin, ja vain harvat olivat valmiita edistämään mukautetun paketin käsittelyä ennen vuoden 2023 loppua. Suurin osa valtuuskunnista piti myönteisenä CBAM-tuloihin perustuvien rahoitusosuuksien mahdollista käyttöönottoa uusina omina varoina, kun taas jotkin valtuuskunnat suhtautuivat avoimesti jatkokeskusteluihin ETS:n parametreista ja niistä uusista omista varoista, jotka edustavat todellista ”uutta rahaa” (esim. ETS2).

Näiden ehdotusten ja niihin liittyvien keskustelujen yhteydessä Euroopan tilintarkastustuomioistuिन esitti omien varojen työryhmässä 14. marraskuuta 2023 lausuntonsa 04/2023 komission muutetusta ehdotuksesta omien varojen käyttöön asettamista koskevaksi asetukseksi. Tilintarkastustuomioistuिन vastasi myös valtuuskuntien kysymyksiin ja tiedusteluihin. Kuten muissakin omien varojen työryhmän kokouksissa, valtuuskunnat toistivat, että nykyiset eri omien varojen käyttöön asettamista koskevat asetukset on konsolidoitava yhdeksi säädökseksi. Tältä osin komissio totesi, että tämä tärkeä tehtävä olisi toteutettava kattavalla, tehokkaalla ja oikeudellisesti pätevällä tavalla sopivana ajankohtana ja aiheuttamatta tarpeetonta rasitetta kansallisille hallinnoille.

Toinen uusien omien varojen kori

Toimielinten välisen sopimuksen etenemissuunnitelman mukaan toista omien varojen koria on määrä ehdottaa kesäkuuhun 2024 mennessä. Neuvoston on määrä käsitellä asiaa 1. heinäkuuta 2025 mennessä toisen korin käyttöön ottamiseksi 1. tammikuuta 2026 mennessä.

Komissio ilmoitti joulukuussa 2021 esittävänsä ehdotuksen toisesta uusien omien varojen korista vuoden 2023 loppuun mennessä¹⁰. Neuvottelujen nopeuttamiseksi tämä ehdotus aikaistettiin kesäkuuhun 2023 seuraavan sukupolven omia varoja koskevana mukautettuna pakettina¹¹.

III PÄÄTELMÄ

Kun otetaan huomion toimielinten välinen sopimus ja työ, jota heinä–joulukuussa 2023 on tehty komission julkaisemien eri ehdotusten parissa, jäsenvaltioita pyydetään panemaan merkille Espanjan puheenjohtajakaudella saavutettu edistys.

¹⁰ Asiak. 15259/21.

¹¹ Asiak. 10852/23.